

Důležité pojmy v letectví a jejich interpretace

Důležité pojmy v letectví - obecně

- S ohledem na multidisciplinárnost a nutnost komunikovat mezi různými profesními skupinami s různými mateřskými jazyky a samozřejmě s ohledem na možné katastrofální důsledky v případě i malých nedorozumění má nutnost přesného a jednotného chápání odborných pojmů v letectví zcela zásadní význam.
- Letectví je do velké míry specifická činnost, která postupně vyvinula svoje vlastní pojmy a výrazy, které mají velmi často původ v angličtině a v menším objemu také ve francouzštině.
- V letectví jsou také velmi často používána slova vytvořená z více slov nebo z počátečních písmen slov, která obvykle pocházejí z angličtiny (akronymy).
- Vzhledem k tomu, že všechny druhy leteckých aktivit využívají jeden vzdušný prostor a používají stejné služby i zařízení, je třeba, aby základním pojmům v letectvím rozuměl každý včetně pilotů všeobecného letectví včetně pilotů ULL, balonů, paraglidů a dalších leteckých zařízení.

Důležité pojmy v letectví – obecně 2

- Základní definice pojmů používaných v civilním letectví pro jednotlivé problematiky jsou uvedeny obvykle jako Hlava 1 jednotlivých leteckých předpisů řady L. Tyto předpisy lze nalézt zde: <http://lis.rlp.cz/predpisy/predpisy/index.htm>
- Celkový přehled všech pojmů používaných v legislativních materiálech ČR včetně jejich interpretace v češtině i anglických ekvivalentů, lze také najít na odkazu www.flying-revue.cz/
- S cílem jak mluvenou tak psanou komunikaci maximálně zkrátit a zrychlit, byly pro řadu pojmů a výrazů vytvořené zkratky bez jejichž znalosti je prakticky nemožné v letectví efektivně komunikovat.
- Problematiku používání zkratk řeší předpis L8400 – Zkratky a kódy, který lze najít zde: http://lis.rlp.cz/predpisy/predpisy/dokumenty/L/L-8400/data/print/L-8400_cely.pdf

Předpis L 8400 – Zkratky a kódy

Předpis L 8400 má tuto strukturu:

- Hlava 1 obsahuje abecedně seřazený přehled všech mezinárodně používaných zkratk a jejich interpretaci v češtině (část „Dekódování“). Zároveň Hlava 1 obsahuje část „Kódování“, která obsahuje abecedně seřazenou českou interpretaci jednotlivých zkratk a k ní přiřazené mezinárodně používané zkratky. Velké množství zde uvedených zkratk a pojmů je důležitá i pro piloty VFR.
- Hlava 2 obsahuje zkratky pro označení zpráv letecké pevné služby. Znalost těchto zkratk umožní lépe se orientovat v psané letecké provozní komunikaci.
- Hlava 3 obsahuje abecedně seřazený přehled zkratk, které jsou v radiokomunikaci vysílané jako celá slova („Dekódování“) a zároveň abecedně seřazenou českou interpretaci jednotlivých zkratk vyslovovaných jako celá slova a jejich kódovou podobu („Kódování“). Pro správné využívání standardizovaných zkratk zejména v radiokomunikaci je Hlava 3 (a následně i Hlava 4) důležitá.

Předpis L 8400 – Zkratky a kódy 2

Předpis L 8400 má tuto základní strukturu:

- Hlava 4 obsahuje zkratky a výrazy, které se v radiotelefonií hláskují po písmenech. Také Hlava 4 obsahuje jak sekci „Kódování“ tak „Dekódování“. Společně s Hlavou 3 je tedy i Hlava 4 důležitá pro správné používání zkratek v radiotelefonií.
- Hlava 5 obsahuje označení druhů vysílání
- Hlava 6 se věnuje kritériím kódů pro popis kvality vysílání v radiotelefonií. Je dobré si tato kritéria projít, abychom používali správné označení při hodnocení kvality poslechu vysílání druhé strany.
- Hlava 7 řeší kódování a dekodování zpráv NOTAM – rychlá orientace ve zprávách NOTAM zrychlí a zpřesní vaši přípravu k letu.

Používání zkratk obecných pojmů v letectví

Používání jak jednotlivých zkratk, tak vybraných leteckých pojmů má svá pravidla, mezi něž patří i tato:

- Některé zkratky se při radiokomunikaci používají jako slova a jiné se hláskují. Způsob jejich vyslovování definuje předpis L 8400.
- Zkratky mají podobně jako některé celé pojmy používané v radiokomunikaci svou standardizovanou výslovnost, kterou je třeba dodržovat.
- Jak pojmy, tak jednotlivé zkratky mají standardizovanou interpretaci, kterou je třeba zná a také dodržovat. Použití případný jiných pojmů nebo zkratk je v případě potřeby nutné druhé straně interpretovat.
- Definované zkratky a kódy se používají kdykoliv je to vhodné a kdykoliv to usnadní/zkrátí spojení. Nedefinované zkratky je třeba vysvětlovat.
- Zkratky jsou ve své většině postavené na základě jednotlivých pojmů v anglickém jazyce.

Frazeologie v letecké radiokomunikaci

- Komunikační frazeologie má za cíl zajistit přesnou a stručnou komunikaci mezi pilotem a příslušným řídicím letového provozu.
- Globálně je používána anglická frazeologie a v jednotlivých zemích pak také frazeologie v národní řeči.
- Přesná pravidla, znění komunikačních zpráv v jednotlivých letových situacích jsou definována v předpise L Frazeologie, který lze nalézt zde: <http://lis.rlp.cz/predpisy/predpisy/index.htm>
- Předpis L Frazeologie obsahuje mj. také části věnující se komunikaci v situacích normálních i pro VFR lety:
  - *Frazeologii používané na řízeném letišti, obecnou frazeologii používanou při řízení letového provozu, frazeologii používané na přiblížení (approach)*
  - *Frazeologii používanou na neřízených letištích*
  - *Frazeologii používanou v různých nestandardních situacích*
- Jednotlivé fráze mají přesně stanovené významy, které je potřeba znát a používat.

Závěr

- Znalost základních pojmů, jejich správné interpretace i jejich používané zkratky a základní frazeologii má zásadní důležitost pro schopnost každého pilota:
  - *Efektivně a přesně komunikovat se složkami řízení letového provozu během letu a to jak v národním tak mezinárodním provozu a následně vykonávat instrukce služby řízení letového provozu přesně, bezpečně a správně*
  - *Pochopit význam základních leteckých meteo informací, především zpráv METAR*
  - *Správně a rychle interpretovat informace obsažené ve zprávách NOTAM*
  - *Správně se orientovat a chápat předpisy a další normativní dokumenty vztahující se k civilnímu letectví*
  - *Správně nastavit a používat palubní přístroje a zařízení*
- Lze tedy říci, že bez znalosti potřebných pojmů, zkratek i pravidel radiové frazeologie není možné bezpečně a správně připravit a provést prakticky žádný let. Nejistá a nepřesná znalost některých pojmů pak vytváří předpoklady rozdílné interpretace a z toho plynoucí nebezpečí mimořádné události.

Konec prezentace

Důležité pojmy v letectví a jejich interpretace